

Mateřská škola Veselí, okres Pardubice

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

„Jaro, léto, podzim, zima, ve školce je pořád prima“

Motto: „Vesele a hravě, žijeme tu zdravě“

Vize MŠ Veselí: Veselé, hravé, zdravé a šťastné děti

Mateřská škola Veselí, okres Pardubice

Platnost od: 1. 9. 2020

Platnost do: 31. 8. 2025

Schváleno na pedagogické radě dne: 31. 8. 2020

Č.j.: 15/2020

Zpracovala: Mgr. Olga Taichová, Jana Zittová

ÚVOD

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) je základním dokumentem pro výchovu a vzdělávání dětí v mateřské škole Veselí, okres Pardubice. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) a je zpracován podle Školského zákona. Vzhledem ke změnám předpisů, ke kterým došlo, bylo třeba předchozí verzi aktualizovat.

Tyto změny se týkají:

- zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., kterými se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- zákona č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2005 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č. 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími.
- § 16 (16a, 16b) školského zákona, jehož účinnost je legislativou zakotveno tzv. společné vzdělávání a zahájením procesu nového způsobu podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- § 19, 23 odst. 3 a § 26 odst. 4 novely školského zákona byla vydána vyhláška č. 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Změny vycházejí z upraveného PVP PV, které je součástí Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání č. j. MŠMT-22405/2016 ze dne 11. srpna 2016 a materiál vydaný MŠMT-Info k předškolnímu vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let v mateřské škole, které počítá se vzděláváním dětí od dvou let.

OBSAH ŠVP

Veřejná část:

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
  - 3.1. Věcné podmínky
  - 3.2. Životospráva
  - 3.3. Psychosociální podmínky
  - 3.4. Organizace
  - 3.5. Řízení mateřské školy
  - 3.6. Personální a pedagogické zajištění
  - 3.7. Spoluúčast rodičů, spolupráce
  - 3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
  - 3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných
  - 3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
4. Charakteristika vzdělávacího programu
  - 4.1. Zaměření školy
  - 4.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
  - 4.3. Dlouhodobý plán školy
  - 4.4. Formy a metody vzdělávání
  - 4.5. Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
  - 4.6. Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let
5. Vzdělávací obsah
  - 5.1. Školní vzdělávací program → Třídní vzdělávací program
  - 5.2. Klíčové kompetence
  - 5.3. Zájmové činnosti
  - 5.4. Diagnostika dětí
6. Evaluace a hodnocení
7. Vesele a hravě, žijeme tu zdravě
  - Svět kolem nás
  - Oslavy, svátky tradice
  - Za vrátky do pohádky
  - Vzhůru do přírody
  - Chci být zdravý(á)

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název: Mateřská škola Veselí, okres Pardubice

Sídlo: Veselí č. 67, 53501 Přelouč

Zřizovatel školy: Obec Veselí

Právní forma: Příspěvková organizace – od 1.1. 2003

IČO: 70991197

Zařazení: Zařazena v síti škol od: 26. 3. 1996

Poslední změna: 1. 10. 2004

Identifikátor zařízení: 600095983

IZO mateřské školy:107 584 352

IZO školní jídelny: 102 842 884

Zřizovací listina: k 1. 1. 2003

Kapacita školy: 25 dětí

Kapacita školní jídelny: 30

Statutární orgán školy: Mgr. Olga Taichová

Zpracovatel ŠVP: Mgr. Olga Taichová, Jana Zittová

Telefonní číslo školy: MŠ 466972181, mobil 724 926 963

E-mail školy: mveseli@seznam.cz

Webové stránky školy: <http://www.skolka.obecveseli.cz>

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola se nachází v obci Veselí. Vznikla rekonstrukcí bývalé Základní devítileté školy, za pomoci mnoha místních občanů.

Je to přízemní budova s mnoha krásnými velkými prostory. Tvoří ji prostorná třída rozdělená na dvě části. V zadní části se nachází herna pro děti. V přední části jsou stolečky a židličky pro děti, které jsou využívány nejenom ke stolování v době přesnídávky, oběda a odpolední svačiny, ale také ke hrám dětí na stolečku, k výtvarným činnostem... Dále je zde umývárna, hygienické zařízení pro děti, šatna pro děti a vstupní místnost. Ve druhé části budovy směrem do zahrady se nachází sklad lehátek a lůžkovin. Kuchyň, pomocná kuchyň, sklad potravin, hygienické zařízení a šatna pro dospělé. Součástí školy je také kancelář pro ředitelku školy. Je zde také velká půda a sklep. Nedílnou součástí školy je velká, prostorná zahrada, jejíž součástí je pískoviště, dřevěné domečky se skluzavkou, houpadla, dřevěné stolečky a lavičky, mlhoviště, hřiště, dřevěný altán. Zahrada je od roku 2012 nově zrekonstruována a osázena zelení. Na zahradě je také sklad na hračky, koloběžky, kola, odrážedla.... V okolí školy jsou louky, pole lesy a rybníky.

V roce 2010 prošla mateřská škola rekonstrukcí, byla vyměněna okna a dveře. Celá budova byla zateplena. V roce 2015 byla provedena oprava podlah a výměna

všech podlahových krytin. V roce 2017 byla provedena celková rekonstrukce sociálního zařízení pro děti. V roce 2019 proběhla rekonstrukce školní kuchyně.

Nábytek ve třídě byl a stále je nahrazován novým, vyhovuje antropometrickým požadavkům, umožňuje dětem snadný přístup ke všem hračkám, stavebnicím, pomůckám....

Mateřská škola je vyzdobena výtvarnými pracemi dětí. V šatně dětí jsou velké nástěnky s výtvarnými pracemi dětí a s informacemi pro rodiče, zaměstnance a pro veřejnost.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Naším cílem je neustále vytvářet, zajišťovat, zlepšovat podmínky tak, aby vedly ke kvalitě vzdělávání, aby děti i rodiče byli spokojení a aby i zaměstnanci se cítili bezpečně a dobře v naší škole. Chceme zajistit zdraví a bezpečnost dětí i dospělých. Každé dítě chceme také dovést ke zdárnému vstupu do základní školy.

3.1 Věcné podmínky

Naše škola má dostatečně velké prostory, je uspořádána tak aby vyhovovala všem dětem a různým činnostem. Třída je vybavena didaktickými pomůckami a technikou, tělovýchovným náčiním a náradím, výtvarným i pracovním materiálem. Průběžně dochází k postupnému obnovování vybavení ve třídě novým nábytkem, hračkami a pomůckami dle finančních možností a dle potřeb a požadavků dětí, rodičů a pracovníků MŠ. Hračky jsou umístěné tak aby si je děti mohly samostatně půjčit a také uklidit. Děti se podílejí na výzdobě interiéru školy svými pracemi a výrobky, ale také si mohou rozhodnout, zda si výkres, výrobek... vystaví v MŠ nebo odnesou domů. Zahrada je dostatečně vybavena – pískoviště,

domečky se skluzavkou, houpačkami. Do budoucna bude potřeba obnovit zahradní nábytek a doplnit herní prvky pro děti. Školní jídelna je vybavena dostatečně v návaznosti na hygienické předpisy a vyhlášky. Shrnutí: Mateřská škola, školní jídelna a zahrada jsou průběžně vybavovány dle nutnosti, potřeby a na základě výše finančních prostředků.

Záměry do budoucna

- Pokračovat s obnovou vybavení třídy kvalitními hračkami, sportovním náčiním a didaktickými pomůckami.
- Revitalizace zahrady, obnova některých herních prvků. (pružinová houpadla)
- Cíleně využívat interaktivní panel a tablety.
- Doplnování moderních tematických a námětových pomůcek pro realizaci polytechnického vzdělávání se zaměřením na realizaci pokusů.
- Rekonstrukce zadní části budovy chodby – nová dlažba
- Výměna dveří v celé budově

Vše průběžně dle finančních možností.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytován plnohodnotná a vyvážená strava každý den doplněná o ovoce a zeleninu, včetně mléka a mléčných výrobků. Děti mají po celý den zajištěn dostatek tekutin (voda, čaj-sirup-džus....) Tekutiny jsou připravené v nerezové várnici s výpustným kohoutkem a konev s vodou. Děti používají své označené hrnečky. V kuchyni je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů i nápojů (viz. Hygienické kontroly). Jídlo je podáváno 3x denně ve vhodných časových intervalech. Děti do jídla nenutíme, ale zároveň kontrolujeme a nabádáme děti, aby si zvolily takovou porci jídla, pečiva..., kterou dojedí. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je flexibilní, je možné ho kdykoliv přizpůsobit nebo změnit dle potřeb a aktuální situaci. Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku (dle ovzduší, silný déšť, silný mráz) a mají i dostatek pohybu uvnitř mateřské školy i venku. (škola i zahrada je dostatečně prostorná). Jsou respektovány individuální potřeby dětí (spánek, klidové aktivity, odpočinek.....)

Péče o zdraví našich dětí

- Vyřazení dětí, které vykazují známky onemocnění (kašel, rýma, nevolnost....) z kolektivu dětí
- ve spolupráci s rodinou se snažíme naučit děti konzumovat jídla zdravá, dětem neznámá, hlavně konzumovat čerstvou zeleninu a ovoce...
- vedeme děti ke zdravému životnímu stylu, k dodržování osobní hygieny a správných hygienických návyků

- často upozorňujeme děti na možnost nebezpečí úrazu, na prevenci těchto úrazů (BOZ) dětí
- zdůrazňujeme rodičům důležitost všestranně vyvážené stravy pro děti
- v naší mateřské škole funguje ustálený režim činností a režim dne

REŽIM DNE

Je možné ho operativně přizpůsobit, vzhledem k momentální situaci, potřebám a zájmům dětí. Pevně je stanovena pouze doba oběda.

6, 15 – 9, 30 ranní hry dle přání a volby dětí, námětové hry, logopedické chvílky, smyslové hry, záměrné i spontánní učení ve skupinách, individuální a společné přivítání, motivační cvičení, pohybové hry a chvílky, relaxační cvičení, hygiena, přesnídávka, řízené činnosti

9, 30 – 11, 30 příprava na pobyt venku, pobyt venku

11, 30 – 12, 15 hygiena, oběd, příprava na odpočinek

12, 15 – 14, 00 poslech pohádky, četba na pokračování, odpočinek, klidové aktivity, individuální práce s dětmi

14, 00 – 16, 00 svačina, odpolední zájmové činnosti, hry, pokračování řízených činností, výtvarné činnosti (flétna, jóga, angličtina)-dle zájmu a možností

Pedagogové se plně věnují dětem. Děti zde nacházejí potřebné zázemí, bezpečí a soukromí. Ve druhém pololetí školního roku předškoláků je zvolen adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, mohou hru dokončit i v ní později pokračovat.

Záměry do budoucna

- Vést děti k pitnému režimu po celý den, hlavně při pobytu venku.
- Poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohyb ve škole a venku, vypěstovat v dětech motivaci pro tuto činnost.
- Vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu.
- Vytvořit v dětech povědomí o hodnotách k lidské práci a jejím výsledkům, díky nimž mají co jíst a pít.
- Vše průběžně.

3.3 Psychosociální podmínky

Nově příchozí děti mají možnost postupně se adaptovat na prostředí školy a na situaci, mohou navštěvovat školu i s rodiči dle svých potřeb, během školního roku mohou kdykoliv pobývat s dítětem ve škole. K dětem přistupujeme jako k jedinečným, jako k bytostem, které mají být již v tomto věku být samy sebou. Pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně, navozují situace pohody a klidu, děti neúměrně nezatěžují, neurotizují spěchem a nervozitou. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Naším cílem je, aby byla třída pro děti kamarádským společenstvím a aby v ní byly rády. Nechceme manipulovat s dítětem, zbytečně děti organizovat. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí dítěte. Jako pedagogové se vyhýbáme negativním slovním komentářům, podporujeme děti v samostatných pokusech, konkrétní projevy a výkony dětí pozitivně hodnotíme, vyvarujeme se paušálních pochval a odsudků. Chceme, aby ve vztazích mezi dětmi a dospělými se projevovala vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Ve škole musí být vytvořeno prostředí duševní pohody pro všechny zúčastněné, ve škole nesmí být prostor pro strach a stres. Pedagogické pracovníce budou podporovat prosociální a neformální vztahy mezi dětmi, zaměří se svým vedením dětí na prevenci šikany a jiných společensky nežádoucích jevů. V naší škole jsou děti smíšeného věku.

Zájmové kroužky a aktivity dle zájmu rodičů a jejich dětí. Budou vždy zařazené v odpoledních hodinách.

Nabízíme:

- angličtina
- výtvarný kroužek
- cvičení na overballech
- jóga
- MAXÍK-stimulační program pro předškoláky
- logopedické chvílky, cvičení

Mimořádné akce školy:

- společná odpoledne s rodiči
- Halloween, dlabání dýní
- vypouštění balónek s přáním
- vánoční vyrábění, rozsvícení vánočního stromu na zahradě školy, zpěv koled
- karneval
- rej čarodějnic

- oslava Dne dětí
- zahradní slavnost, rozloučení s předškoláky
- divadla dle nabídky
- exkurze dle možností (Městská knihovna v Přelouči, Krajská nemocnice v Pardubicích...)
- Den s Městskou policií Přelouč
- výlet na konci školního roku
- plavání
- ozdravný pobyt v přírodě
- četba pohádek- babičky, maminky....
- výlety s batohem (Valy....)
- Indiánský den
- další akce dle možností a přání dětí a jejich rodičů

Záměry do budoucna

- Vytvářet společně s dětmi atmosféru vzájemné důvěry a tolerance, pozitivní klima školy.
- Zdokonalování se v sebehodnocení dětí i zaměstnanců
- Společně s dětmi vytvářet pravidla soužití, tak abychom se všichni cítili dobře, bezpečně a spokojeně.
- Pokračovat v adaptačních programech.

Vše průběžně.

3.4 Organizace vzdělávání

Přijímání dětí do mateřské školy se provádí zápisem k předškolnímu vzdělávání, který se od roku 2017 koná v období **od 2. května do 16. května**. Přesný termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem a zveřejní je způsobem v místě obvyklém. (webové stránky školy, informační plakáty, místní rozhlas)

Ředitelka rozhoduje o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání na základě stanovených kritérií, které vydává v písemné podobě (§34). (k nahlédnutí na nástěnce školy, webových stránkách školy)

- s účinností od 1. 1. 2017 přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání se řídí obecně vydanou vyhláškou vymezující školské obvody pro přijímání dětí

- **Povinné předškolní vzdělávání** se vztahuje na státní občany České republiky, kteří pobývají na území České republiky déle než 90 dnů, a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinné předškolní vzdělávání vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky

trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníka řízení o udělení státní ochrany. Povinné předškolní vzdělávání se nevztahuje na děti s hlubokým mentálním postižením.

- zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání (§34 odst. 2) v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává v mateřské škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má dítě místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu, pokud zákonný zástupce nezvolí pro dítě jinou mateřskou školu nebo **jiný způsob vzdělávání**.

- povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech, a to v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v základních a středních školách.

Jiný způsob plnění povinností předškolního vzdělávání se rozumí

- a) individuální vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné docházky do spádové mateřské školy (povinnost řádného zápisu do mateřské školy je zachována)
- b) vzdělávání v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální podle §47 a §48a
- c) vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky, ve které ministerstvo povolilo plnění povinné předškolní docházky dle §38
- d) **zvolí-li** zákonný zástupce dítěte **jiné povinné předškolní vzdělávání** (odst. a, b, c) **je povinen** oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit **nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku**, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte

Individuální vzdělávání dítěte § 34b

- zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě k předškolnímu vzdělávání přijato
- oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat
  - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
  - b) uvedení období, ve které má být dítě individuálně vzděláváno
  - c) důvody pro individuální vzdělávání

- ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání: způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, stanoví školní řád. **Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověřování.**
- termín ověření stanoven školním řádem v časovém rozmezí od 13. 11. 2017 – 11. 12. 2017 (upřesnění termínu bude včas zveřejněno na webových stránkách mateřské školy)
- ředitel mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření ani v náhradním termínu
- odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek
- po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze opětovně individuálně vzdělávat
- výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou kompenzačních pomůcek podle §16 odst. 2 písm. d) a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání

Do třídy jsou děti zařazovány ve smíšeném věku. (jednotřídní mateřská škola).

Kapacita – 25 dětí pro MŠ

25 dětí pro ŠJ

Provozní doba zařízení- 6.15 – 16.00 hodin

Denní režim je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na aktuální možnosti a potřeby dětí. Děti zde nacházejí potřebné zázemí, bezpečí a klid. Poměr spontánních a plánovaných činností je vyvážený. Do denního programu jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové chvílky. Pedagogové se plně věnují vždy dětem a jejich vzdělávání. Prostory třídy umožňují vytvářet hrací koutky, kde děti mají dostatek místa i času pro spontánní hru, mohou ji v klidu dokončit, nebo v ní později pokračovat. Většina aktivit je organizována tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, mohou pracovat svým tempem. Děti se mohou účastnit společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, tak aby bylo dostatečně dbáno na soukromí dětí. Mají možnost odmítnout účast plánované činnosti a uchýlit se do klidného koutku. Plánované činnosti vychází z potřeb a zájmů dětí, je dbáno na individuální vzdělávací potřeby a možnosti dětí.

Při zahájení docházky dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim podle potřeb dítěte a rodičů.

Záměry do budoucna

- Vytvářet cíleně programy podpory pro předškolní děti.
- Propojovat aktivity se všemi dětmi.
- Používat všechny koutky vytvořené ve třídě k hrám a některým cíleným činnostem.

Vše průběžně.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny a stanoveny. Mají ponechán dostatek prostoru pro zapojování se do řízení MŠ, je respektován jejich názor, podporována jejich spolupráce. Ředitelka tvoří plán kontrolní činnosti. Ředitelka kontroluje a vyhodnocuje práci pedagogických pracovníků a práci provozních zaměstnanců. Jsou pravidelně konány pedagogické rady a provozní rady. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický tým pracuje jako tým. ŠVP a TVP jsou otevřené dokumenty, vycházející u analýzy. Jsou neustále dotvářeny praxí a upravovány dle aktuální situace. ŠVP vypracovává ředitelka školy. Z výsledků kontrol a evaluace jsou vyvozovány závěry a slouží jako podklady pro další změny a plánování.

Záměry do budoucna

- Provádět autoevaluaci a evaluaci práce učitelek.
- Provádět pravidelnou evaluaci ŠVP PV.
- Reagovat na podněty náměty a podněty ze strany rodičů, snažit se o jejich možné využití.
- Vnímat týmovou spolupráci, jako nezbytnou součást a podmínku pro naplnění cílů RVP PV.

Vše průběžně.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogické pracovnice

Všechny pracovnice, které pracují v mateřské škole jako pedagogové, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Svoji kvalifikaci si také zvyšují, sebevzdělávají se. Pedagogické pracovnice se neustále na všem domlouvají a spolupracují, jsou v neustálém kontaktu. Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Rozpis služeb pedagogů je organizován takovým způsobem, aby byla vždy při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická

péče. V MŠ pracuje pedagogická pracovnice s kurzem logopedické asistentky-provádí logopedickou prevenci a logopedickou depistáž. Na základě zjištění informuje rodiče a doporučuje další eventuální odbornou pomoc logopeda. V MŠ pracuje také pedagogická pracovnice, která se zúčastnila odborného kurzu na přípravu předškoláků-vede stimulační program pro předškoláky MAXÍK. Všechny nadstandardní zájmové činnosti a akce školy jsou vedené bezplatně a na základě zájmu zákonných zástupců. Jedna pedagogická pracovnice vystudovala magisterské studium speciální pedagogiku.

Nepedagogické pracovnice

1 domovnice – zajišťuje čistotu, úpravu a hygienu MŠ a školní zahrady

1 kuchařka-vedoucí školní jídelny-zajišťuje stravování dle platných hygienických a stravovacích předpisů a norem, prvky zdravé stravy, sestavuje jídelníček, studuje nové receptury

Záměry do budoucna

- Motivovat všechny zaměstnance k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání k výměně zkušeností mezi sebou.
- Pokusit se o vytvoření stabilního personálu.
- Stmelovat kolektiv díky společným aktivitám.
- Vytvářet příjemné pracovní prostředí.
- S předstihem zmapovat možnost zástupu pedagogických pracovníků, nemožnost sehnat kvalifikovaný zástup - nedostupnost obce...

Průběžně

3.7 Spoluúčast rodičů, spolupráce

- rodičovské schůzky – dle přání rodičů nejméně dvakrát ve školním roce, zpravidla v měsíci září a v měsíci duben, dle potřeby a zájmu rodičů. Program dle potřeby.
- v šatně dětí jsou nástěnky, na které se umísťují veškeré informace pro rodiče
- individuální rozhovory, poradenská služba podle potřeby rodičů a nutnosti z pohledu pedagogických pracovníků
- společné akce-besídky, posezení, odpoledne s rodiči, výlety, mimořádné akce v MŠ, příprava pohoštění na plánované akce apod. dle požadavků dětí a rodičů a dle aktuálních nabídek.
- pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět
- rodiče mají možnost kdykoliv vstoupit do třídy a účastnit se společné hry s dětmi dle dohody s učitelkou

- rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, ale dle dotazníkového zjištění často o této možnosti neví a nevyužívají toho v tak velké míře, o jaké máme představu. Častá odpověď rodičů- „nevím jak“
- anketní a dotazníková možnost vyjádření názorů
- pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech
- jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi
- nezasahují do života a soukromí rodiny, **vyvarovávají se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad**
- individuální pohovory s pedagogickými pracovníci, v případě potřeby i s ředitelkou
- rodiče pomáhají škole drobnými věcnými i finančními dary

Záměry do budoucna

3.7 Rodiče

- Vytváření vzájemné důvěry mezi rodiči a školou.
- Motivovat rodiče k vzájemné spolupráci, zapojit rodiče do dění školy.
- Pokračovat ve zlepšování informačního systému pro rodiče dětí.

Spolupráce s rodiči se nám většinou daří, a proto je potřeba v ní nadále pokračovat

Adaptační režim v MŠ

V naší mateřské škole je zaveden adaptační režim pro nově příchozí děti ve spolupráci s rodiči.

- možnost návštěvy MŠ v dopoledních hodinách
- možnost návštěvy na zahradě MŠ v době pobytu venku i odpoledne
- po dohodě je možnost návštěvy kdykoliv během provozní doby

Spolupráce s dalšími institucemi

Spolupráce se zřizovatelem je velice dobrá. Také spolupráce s dalšími orgány státní správy, je bez problémů. Spolupracujeme i s dalšími mateřskými školami (Valy, Choltice...) Také spolupráce se ZŠ v Cholticích a v Přelouči je na velice dobré úrovni. Spolupracujeme také s odborníky při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Záměry do budoucna

- Zachovat stávající Plán spolupráce.
- Více spolupracovat na společných projektových dnech.
- Umožnit dětem pobyt v ZŠ v první třídě a školní družině.
- Promyslet další možnosti spolupráce a společně na nich pracovat.

Obec

- Do MŠ pozvat zajímavé obyvatele obce, možnost besed.
- Promýšlet další společné akce (vítání občánků, besídka pro důchodce, výstavy dětských prací...)

Vše průběžně.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dítěte s přiznaným podpůrným opatřením upravuje podmínky podle aktuálních potřeb. Naše mateřská škola má kontaktní osoby na ŠPZ, které bude využívat ke konzultaci a spolupráci na úpravě podmínek pro konkrétní dítě. Podmínky pro vzdělávání dětí, musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky. V naší mateřské škole splňuje tyto podmínky pedagogická pracovnice, která má ukončené magisterské studium speciální pedagogiky. V oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a

pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod. Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte, zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Pedagogičtí zaměstnanci volí vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Během vzdělávání uplatňují profesionální postoje nejen pedagogičtí zaměstnanci, ale i ostatní zaměstnanci, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Záměry do budoucna

- U dětí s tělesným postižením se snažit zabezpečit možnost pohybu, zajistíme podmínky pro náhradní TV aktivity, budeme usilovat o možnost zapůjčení nebo zakoupení vhodných kompenzačních pomůcek.
- U dětí se zrakovým postižením se zaměříme na rozvoj osamostatňování a sebeobsluhu, budeme dodržovat předepsanou zrakovou hygienu, vytvářet nabídku alternativních aktivit, budeme využívat vhodné kompenzační pomůcky, využijeme práce asistenta.
- U dětí se sluchovým postižením taktéž.

Reagovat aktuálně dle potřeb dětí, pokud bude takové dítě do MŠ přijato.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí a je dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Záměry do budoucna

- V této oblasti budeme získávat další poznatky z DVPP.
- Vytvoříme podmínky pro jejich rozvoj ve všech oblastech, aby nebyl opomíjen celkový rozvoj dítěte.

Reagovat aktuálně dle potřeb dětí, pokud bude takové dítě do MŠ přijato.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Učitelé ve třídě, kde jsou zařazeny děti od dvou do tří let, jsou dle možností stabilní a mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Učitelé se v přímé pedagogické činnosti v maximální možné míře překrývají (alespoň 3 hodiny denně). Učitelky na třídě pomáhají i při zajištění osobní hygieny dětí, stravování a sebeobsluhy (dokrmování, oblékání). V případě potřeby může být přijata chuťva, která těmto dětem pomáhá.

Režim dne bude upraven s ohledem na potřeby dětí. Taktéž doba stravování může být posunuta. Největší prostor bude věnován volné hře dětí. Pro pobyt venku bude nejčastěji využívána zahrada. Pro příchod dětí ve věku od dvou do tří let nemáme stanovenou pevnou hodinu, snažíme se domlouvat s rodiči individuálně tak, aby nebyl pobyt v mateřské škole uměle prodlužován. Přitom platí pravidla pro pravidelnost a včasné omlouvání nepřítomnosti dítěte. Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě, že spí, nejsou buzeny.

Záměry do budoucna

- Seznamování se s legislativou, která umožňuje přijímání těchto dětí.
- Vytvoření vhodných materiálních, organizačních, psychosociálních a dalších podmínek pro život v MŠ těchto dětí.
- DVPP k této problematice – vývojová specifika, možnosti a potřeby těchto dětí, výchova a jejich vzdělávání.

Reagovat aktuálně dle potřeb dětí, pokud bude takové dítě do MŠ přijato.

4 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motto: „Školka plná šťastných dětí“

Předškolní vzdělávání navazuje na výchovu v rodině, usnadňuje svým pojetím přechod dětí z rodinné péče do kolektivu vrstevníků a systematického výchovně vzdělávacího procesu. Připravuje děti pro zdárný vstup do základní školy. Předškolní vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmu každého dítěte.

4.1 Zaměření školy

Zaměřit se na výchovu dětí k péči o životní prostředí a posilování citové vazby k přírodě, zvířatům, člověku, na uvědomění si, že na světě nejsme sami. Nabízet dětem rozmanitý program činností, aby každé dítě mohlo najít uspokojení dle vlastní potřeby. Rozvíjet individualitu dítěte, talent, tvořivost, samostatnost, nadání, pěstovat dětská přátelství, porozumění a cit pro druhé, rozvíjet schopnost komunikovat, umět se rozhodnout a nést odpovědnost. Být dětem i zákonným zástupcům dobrým partnerem a společně vytvářet předpoklady pro celoživotní vzdělávání dětí.

Naší společnou snahou je, aby se děti v MŠ cítily co nejlépe a do školky chodily s chutí a radostí. Veškeré naše úsilí směřuje k tomu, aby čas, který děti v MŠ stráví, byl časem, který v nich zanechá nesmazatelné stopy do jejich životů.

4.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
  - a) podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
  - b) systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
  - c) podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa
  - d) poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům klem sebe, rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a kreativní schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
  - a) Poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot tradic, jazyka a poznání

- b) Rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- 3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
  - a) Rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů a potřeb
  - b) Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
  - c) Vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé) pro jeho osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělání

4.3 Dlouhodobý plán školy

DOVÉST KAŽDÉ DÍTĚ K MAXIMÁLNÍMU ROZVOJI FYZICKÉ, PSYCHICKÉ ASOCIÁLNÍ SAMOSTATNOSTI, NAUČIT JE ZÁKLADNÍM SCHOPNOSTEM DULEŽITÝM PRO CELÝ ŽIVOT!

Dlouhodobé úkoly školy:

směrem k dětem

- Vytvořit pro dítě prostředí plné důvěry, pocitu bezpečí, jistoty, vzájemného respektu a empatie – velkou pozornost věnovat vztahům ve skupině a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Prevence sociopatologických jevů – šikana, násilí, rasová nesnášenlivost.
- Všemi dostupnými prostředky podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, rozvíjet jeho pohybové a manipulační dovednosti, vést ho ke zdravým životním návykům a postojům (správná životospráva, výživa, režim dne). Pro pobyt dětí venku využívat i vybavených hřišť a delších vycházek. (Valy, Klenovka). Zařazovat sezónní činnosti.
- Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti dětí – receptivní (vnímání, porozumění, poslech) i produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování). Podporovat otevřenou komunikaci dítěte.
- Motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe. Vzdělávací nabídka musí být přiměřená osobnosti a věku dítěte a vést k získání potřebných kompetencí. V nejvyšší možné míře individualizovat vzdělávání.
- Učit děti vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí aj.), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, rasové, etnické, jazykové, národnostní a jiné rozdílnosti). Rozvíjet jejich pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou.
- Vytvořit základy estetického vztahu dětí ke světu, k životu, ke kultuře a umění. Probouzet, rozvíjet a uplatňovat jejich tvořivý potenciál.

směrem k výchovně vzdělávacímu procesu

- Škola se orientuje na potřeby dětí, rodičů, veřejnosti a svůj rozvoj vnímá jako zlepšení jejich uspokojení. Je nutné volit účelné dlouhodobé plánování strategie rozvoje školy, které vychází z důkladné analýzy a zahrnuje všechny pracovníky.

- Vzdělávací nabídku připravovat s jasným a vhodným cílem, který zapadá do záměrů ŠVP (navazuje, využívá dosavadních znalostí). Cílům musí odpovídat obsah i zvolené metody, formy a prostředky. Činnosti musí být střídány a děti motivovány k aktivní interakci s tématy. Využívat kvalitní pomůcky, materiály, technickou podporu. Zvládat technologie moderního vzdělávání.
- Pedagogové školy musí cíleně pracovat na svém odborném růstu, systematicky se vzdělávat. Vystupovat jako autority reprezentující modely chování a jednání. Cítit a projevovat odpovědnost za výsledky vzdělávání.
- Působení na děti musí být povzbuzující, které respektuje jejich názory, podporuje jejich sebevědomí a otevřené vyjadřování. Podněcuje je k úsudku a dává jim příležitost organizovat svou vlastní činnost. Pedagog využívá širokou škálu možností průběžně hodnotit snahu, výkon a pokrok dítěte v kontextu jeho vlastních dispozic a s vědomím jeho další motivace.
- Škola bude usilovat o úspěšnou komunikaci s rodiči i okolní komunitou k vytvoření společenství podporující školu.

směrem k zaměstnancům

- Věnovat zvýšenou pozornost výběru pracovníků při rozšiřování kolektivu (osobní vlastnosti, odbornost).
- Klást důraz na týmovou práci celého kolektivu. Vytvářet podmínky pro spoluúčast zaměstnanců při řízení – prostor pro vzájemnou komunikaci a hledání společných řešení, vzájemná pomoc jednotlivých úseků školy. Realizace dobrých inovačních nápadů a připomínek.
- Všichni zaměstnanci školy (nejen pedagogové) musí jednat, chovat se a pracovat profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Usilovat o vytváření pozitivního klimatu, disciplíny, morálky a uznávání společných hodnot.
- Zaměstnanci jsou povinni chránit soukromí rodiny a zachovávat patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech.

směrem k rodičům a veřejnosti

- Navazovat a udržovat partnerské vztahy rodiny a školy, dále je rozvíjet a obohacovat – vzájemná důvěra, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat. Organizovat společné akce dětí, rodičů a zaměstnanců školy.
- Nabízet poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Respektovat podněty a názory rodičů, vycházet z jejich požadavků a dle možností je přizpůsobovat podmínkám školy.
- Rozvíjet a prohlubovat spolupráci s MŠ, ZŠ, PPP, SPC, logopedickou poradnou, ZUŠ, zřizovatelem a dalšími institucemi.
- Volit progresivní formy pedagogické osvěty a zviditelňovat činnost školy na veřejnosti.

Směry a cíle pedagogického působení

- umožňujeme každému dítěti, aby v rozsahu svých osobních předpokladů, jemu blízkým způsobem a tempem, získalo svému věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost (individualizace vzdělávání)
- vedeme děti k osvojení si takových dovedností, které jsou důležité pro jeho další život, rozvoj a učení
- děti se specifickými vzdělávacími potřebami jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů, ty rovněž využíváme k rozvoji dětí s odkladem školní docházky (individualizace vzdělávání dle závěrů PPP a potřeb dítěte)
- vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v MŠ vyskytnou
- nejlépe se dítě učí interakcí s okolím a vlastní prožitou zkušeností, proto podporujeme činnosti, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte
- učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení a omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení
- dbáme na vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit
- veškeré činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti
- snažíme se vytvořit vhodné prostředí, které je pro dítě podnětné, zajímavé a obsahově bohaté
- probouzíme v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, poznávat a objevovat
- podporujeme v dítěti odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne, dokáže a dopřáváme mu možnost prožívat uspokojení z úspěchu a překonávání překážek
- vedeme dítě k tomu, aby sebe sama vnímalo jako plnohodnotného a schopného jedince, který je svým okolím uznáván a vstřícně přijímán

4.4 Formy a metody vzdělávání

Motto: „Řekni mi a zapomenu, ukaž mi a budu si pamatovat, nech mě udělat a porozumím.“

Využíváme individuální přístup, nabízíme dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného a spontánního učení. Toto učení se snažíme zakládat na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání a prožitkovém učení, zpravidla ve skupinách, ale i individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

- Prožitkové a kooperativní učení, které je založeno na přímých zážitcích dítěte
- Upřednostňujeme smyslové vnímání

- Aktivně podporujeme rozvoj komunikativních dovedností
- Využíváme spontánních nápadů dětí, podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat
- Uplatňujeme situační učení, spontánní sociální učení, didakticky cílenou činnost
- Respektujeme právo dítěte na neúčast v nabízené činnosti-právo být pouze pozorovatelem.

PROSTŘEDKY

- Rozvoj dítěte v oblasti fyzické, psychické a sociální
- Přímý a intenzivní kontakt a pozorování prostředí a přírodu
- Získávání praktických zkušeností
- Využívat hravé prvky, relaxační a odpočinkové činnosti
- Hudební a hudebně pohybové činnosti
- Zařazování manipulačních činností
- Námětové hry a činnosti
- Pracovní a sebeobslužné činnosti
- Kooperativní činnosti
- Společné hry a aktivity
- Společenské hry
- Aktivity k poznávání světa kultury a umění
- Pokusy a experimentování
- Rozvoj pohybových dovedností
- Intenzivní péče dětem s odkladem školní docházky

4.5 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pedagogičtí zaměstnanci volí vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Během vzdělávání uplatňují profesionální postoje nejen pedagogičtí zaměstnanci, ale i ostatní zaměstnanci, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme podpůrná opatření. Při všech postupech, dbáme na to, aby byly v souladu se zájmem žáka. Podmínky pro vzdělávání odpovídají individuálním potřebám dětí. Uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí. Samozřejmostí je osvojení specifických dovedností na úrovni, která odpovídá individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky na úrovni odpovídající věku dítěte.

Podpůrná opatření prvního stupně:

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP zpracovává škola samostatně, konkrétně paní učitelka nebo paní ředitelka. Obě vystudovaly speciální pedagogiku, včetně diagnostiky.

Podpůrná opatření prvního stupně navrhuje, vytváří a upravuje MŠ.

Úpravy ve vzdělávání navrhují pedagogičtí zaměstnanci, přičemž spolupracují se zákonným zástupcem dítěte. PLPP má písemnou podobu.

Podpůrná opatření od druhého do pátého stupně:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. IVP má písemnou podobu a je s ním obeznámen zákonný zástupce dítěte a školské poradenské zařízení.

V naší MŠ provádí kvalifikovaný pedagogický zaměstnanec, logopedická asistentka u dětí s vadou řeči logopedickou prevenci, spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte a s logopedem.

Zvýšenou pozornost věnujeme dětem s odkladem školní docházky. Pracujeme dle stimulačního programu MAXÍK. Pokroky jsou zaznamenávány v individuálním hodnocení dítěte a konzultovány se zákonnými zástupci dítěte.

Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Dítě, které vykazuje známky nadání je dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá způsobem, při kterém je stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, aby se nadále tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále se rozvíjet.

4.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost,
- časová nenáročnost,

- známé prostředí a nejbližší okolí,
- smysluplnost a podnětnost,
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba),
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

5.1 Školní vzdělávací program a Třídní vzdělávací program

Školní vzdělávací program (ŠVP) stanovuje základní integrované bloky pro vzdělávací práci v Mateřské škole Veselí. Pedagogické pracovnice vychází při tvorbě Třídního vzdělávacího programu (TVP) ze ŠVP, který musí být v souladu s RVP.

Z integrovaných bloků vychází tematické celky a z nich si každá pedagogická pracovnice plánuje činnosti. Na jejich základě si stanoví pedagogická pracovnice podrobnou náplň, časový plán a volí vhodné metody práce s dětmi, přičemž respektuje věkové složení dětí.

Integrované bloky a tematické celky musí být naplňovány a uskutečňovány na základě rámcových cílů předškolního vzdělávání daných RVP pro předškolní vzdělávání

- 1) Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- 2) Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- 3) Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Tematické celky se odvíjejí od jednotlivých ročních období, dějů kolem nás, ale i v nás! Každý celek se dotýká všech oblastí rozvoje dětí a potřeb dětí:

- 1) Dítě a jeho tělo
- 2) Dítě a jeho psychika
- 3) Dítě a ten druhý
- 4) Dítě a společnost
- 5) Dítě a svět

ŠVP a TVP musí rozvíjet kompetence dané RVP přiměřeně věku a schopnostem dítěte ve všech oblastech.

- 1) Kompetence k učení
- 2) Kompetence k řešení problémů
- 3) Kompetence komunikativní
- 4) Kompetence sociální a personální
- 5) Kompetence činnostní a občanské

Název programu „Vesele a hravě, žijeme tu zdravě“

Vesele– v naší MŠ máme rádi, když jsou děti veselé a z hlediska názvu obce, kde se MŠ nachází, lze brát slovo „vesele“ jako veselé děti z Veselí.

Hravě – děti poznávají nové věci hravou formou, témata se prolínají s dětským světem fantazie a pohádkou.

Žijeme tu zdravě– skladba jídelníčku je vyvážená, upřednostňujeme zdravý životní styl dětí. Dětem je denně podávána miska ovoce a zeleniny, která je jim volně k dispozici v průběhu dopoledne. Jídla jsou připravována i z jiných než tradičních surovin.

Chceme se také zaměřit na **prevenci sociálně patologických jevů**. S prevencí je třeba začít už u dětí předškolního věku, protože jsou přeneseně vystaveny účinkům sociálně patologických jevů (vidí rodiče, známé, že kouří, pijí alkohol, hrají na automatech...) všechny tyto jevy vnímají, ale neví o jejich škodlivosti. Naším cílem je dát dětem dostatečné informace o negativních jevech, příkladné dobré vzory, kterých si mohou vážit. (viz. Příloha č. 3. Sexuální výchova, Příloha č. 5. Preventivní výchova, příloha č. 6. Zdravotní cviky)

Také se zaměříme na dopravní výchovu a bezpečí dětí v silničním provozu. (viz. Příloha č. 4. Dopravní výchova.)

Také environmentální výchova bude zařazována v průběhu školního roku. (viz. Příloha č. 2. Environmentální výchova).

Nedílnou a potřebnou bude také logopedická prevence, kterou vykonává logopedická asistentka v průběhu školního roku. (viz. Příloha č. 1. Logopedické chvílky).

Další přílohou je příloha č. 7. Funkční gramotnost.

Dle aktuálního dění a na přání dětí je možné zařadit další tematické celky a akce.

Celoroční průběžně se opakující témata

- Bezpečné chování
- Čekáme miminko, narodilo se miminko

- Doprava

Návrhy na další témata a akce

- Týden hudby - poslech hudby, malování hudby, výstava hudebních nástrojů, návštěva ZUŠ
- Týden výtvarného umění - společná výstava v MŠ, na zahradě i pro veřejnost
- Den Země – práce s odpadovým materiálem, třídění odpadu...
- Týden historie – pravěk, dinosauři...
- Týden vesmíru – hvězdy, souhvězdí, kosmická loď...
- Týden dopravy – den s Policií ČR, jízda na kolech, odrážedlech...
- Další akce - spaní v MŠ, plavání, solná jeskyně, divadla, výstavy, kino, exkurze dle možností....

5.2 Klíčové kompetence

Jsou vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Jejich osvojování je dlouhodobý a složitý proces, který začíná v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. **Klíčové kompetence** proto **tvoří základ vzdělávání** na všech úrovních a k jejich vytváření směřuje a přispívá veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Již v předškolním věku dítěte jsou vytvářeny základy klíčových kompetencí. Ty jsou důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí v předškolním věku slibují další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdu, která dítě na počátku jeho životní vzdělávací cesty může znevýhodňovat. **Proto předškolní vzdělávání o jejich vytváření cíleně usiluje.**

Pro předškolní vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Podrobněji rozepsané u jednotlivých integrovaných bloků.

5.3 Zájmové činnosti

Budou zařazovány dle zájmu dětí a jejich rodičů a budou probíhat v odpoledních hodinách tak, aby nenarušovaly výchovně-vzdělávací proces v naší mateřské škole.

Možnosti:

- cvičení na overballech
- hra na zobcovou flétnu
- jóga
- dramatická výchova
- MAXÍK – příprava předškoláků
- angličtina
- logopedické cvičení

Zařazení dítěte do těchto aktivit probíhá po konzultaci s rodiči

5.4 Diagnostika dětí

- vstupní dotazník pro rodiče nově příchozích dětí
- záznamový arch dítěte
- záznamy podrobnější u dětí s odloženou školní docházkou
- individuální plán pro děti s odloženou školní docházkou
- grafomotorické listy
- portfolio každého dítěte- vlastní tvorba, výkresy-písemné záznamy co je na obrázku..datum.., zápisy z pozorování dítěte...

6 Evaluace a hodnocení

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy.

Součástí posouzení práce školy bude, do jaké míry došlo v uplynulém školním roce a zdali průběžně i nadále dochází k naplňování cílů programu, jaká je kvalita jednotlivých podmínek vzdělávání, jaký je způsob a realizace obsahu vzdělávání, posouzení práce pedagogů a výsledků vzdělávání.

Pedagogové hledají odpovědi na otázky, jak a zdali dochází k naplňování cílů ŠVP a TVP. Evaluační záznamy jsou součástí TVP a slouží jako podklad pro další práci a spolupráci s rodiči... Pracovní a evaluační materiály jsou používány velmi diskrétně a pouze pedagog sám velmi pečlivě zvažuje jejich použití v širší míře.

Pravidla:

- hodnotíme ve vztahu k dítěti kvalitu individuálního rozvoje a učení
- hodnotíme ve vztahu k pedagogům hodnocení kvality jejich práce
- hodnotíme ve vztahu k sobě, sebehodnocení
- hodnotíme průběžně, neustále, vyhodnocujeme dle potřeby
- evaluujeme, sledujeme, zaznamenáváme a vyhodnocujeme veškerou činnost

Metody:

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s odborníky
- diskuse
- rozbor herních aktivit dětí
- rozbor procesu učení
- rozbor jazykových projevů
- rozbor, analýza prací (kresby...)
- rozbor osobní dokumentace dítěte
- anamnézy (rodinná a osobní)
- sociometrické metody (rozbor chování ve skupině, vztahy, postavení...)
- analýza vlastní pedagogické aktivity

Vnější evaluace

- Názory rodičů
- Názory pedagogů
- Názory zřizovatele
- Názory krajského úřadu
- Česká školní inspekce
- Hygienická stanice
- Další

Evaluace uvnitř školy

- Vlastní hodnocení
- Hospitace
- Kontrola provozních pracovníků
- Hodnocení ŠVP a TVP
- Autoevaluace pedagogů
- Spolupráce s ostatními subjekty -
hodnocení

Evaluace na úrovni třídy

- Diagnostika třídy jako celku
- Diagnostika jednotlivých dětí
- Hodnocení TVP
- Evaluace aktivit

Evaluace na úrovni školy

Co:	Cíl:	Kdy:	Kdo:	Nástroje:
Evaluace vzdělávacího procesu	Hodnocení průběhu vzdělávání, naplňování cílů a záměrů ŠVP, využívání metod a forem práce.	průběžné hodnocení, 1x ročně vyhodnocení	pedagogové	monitoring, konzultace pedagogů, hospitace, pedagogické rady
Evaluace souladu RVP PV a ŠVP	Ověření a hodnocení naplňování záměrů vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, rozšiřujících aktivit, angažovanosti rodičů	průběžné hodnocení, 1x ročně vyhodnocení	ředitelka školy	hodnotící zprávy školy, monitoring, konzultace, porady, schůzky s rodiči, dotazníky, hospitační záznamy
Evaluace osobního rozvoje pedagogů	Hodnocení uplatnění nových poznatků z DVPP a samostudia ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu	průběžné hodnocení, 1x za rok autoevaluace	pedagogové	konzultace, pedagogické rady, monitoring, dotazníky
Evaluace personálních podmínek	Zhodnocení personálních podmínek školy ve vztahu k naplňování cílů ŠVP, kvalifikovanost pedagogického týmu, rozvoj zaměstnanců, efektivita personálního zabezpečení školy.	1x ročně	ředitelka	kontrolní činnost, hospitace, porady, osobnostní pohovory
Evaluace materiálních podmínek	Zhodnocení materiálních podmínek ve vztahu k ŠVP, technický stav	1x ročně	zaměstnanci školy, rodiče	záznamy z porad, schůzek s rodiči, kontrolní činnosti,

	a vybavenost třídy, zahrady – pomůcky, hračky, ŠJ			dotazníky, fotodokumentace
Evaluace ekonomických podmínek	Hodnocení činnosti školy v oblasti ekonomiky – účelnost, efektivita hospodaření, čerpání mzdových prostředků, čerpání příspěvků obce	průběžně	ředitelka, účetní školy	rozbory hospodaření, účetní závěrky, komentáře, výkazy tabulky, pedagogické a provozní porady
Evaluace organizačních podmínek	Zhodnocení účelnosti a vhodnosti organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP	1x ročně	všechny pracovnice dle odpovědnosti a místa vykonávané práce	pozorování, konzultace, hospitační a kontrolní činnost, dotazníky, záznamy z porad
Co:	Cíl:	Kdy:	Kdo:	Nástroje:
Evaluace spolupráce s rodinou	Hodnocení úspěšnosti zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti	1x ročně	pedagogové, vedoucí ŠJ, rodiče	monitoring, dotazníky, porady, schůzky s rodiči, společné akce školy
Evaluace spolupráce s ostatními institucemi, subjekty	Kvalita a účelnost zvolených metod ve vztahu k naplnění stanovených záměrů v ŠVP	1x ročně	ředitelka	články v tisku, vystoupení dětí na veřejnosti, výstavy prací, besídky, konzultace, návštěvy

Evaluace na úrovni třídy

Co:	Cíl:	Kdy:	Kdo:	Nástroje:
Evaluace jednotlivých tematických celků	vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tematického celku	po ukončení realizace tematického celku	učitelky	konzultace učitelek, konzultace s rodiči, záznamy, dle potřeby záznamy do portfolia dítěte nebo do diagnostického záznamu dítěte
Evaluace tematických celků v rámci integrovaného bloku	zhodnotit soulad jednotlivých tematických celků, prověřit jejich naplnění	po ukončení realizace integrovaného bloku	učitelky	záznamy, konzultace učitelek, pedagogické rady, reakce dětí
Evaluace aktivit pro rozvoj předškolních dětí MAXÍK – stimulační program	Hodnotit ve vztahu k naplnění zvolených záměrů a osobnímu pokroku dětí, hodnotit ve vztahu k ŠVP a k „Desateru předškoláka“	2x ročně	učitelky, které tyto aktivity zajišťují	výsledky práce dětí, konzultace s rodiči, s učitelkami, pracovní soubory, portfolia
Evaluace individuálních plánů	Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky	dle potřeby	učitelky	záznamy, konzultace učitelek, konzultace s rodiči, popř. s dalšími odborníky dle potřeby
Co:	Cíl:	Kdy:	Kdo:	Nástroje:
Záznamy o rozvoji dítěte, diagnostický záznam o dítěti	přehled o rozvoji a vývojových pokrocích dítěte – písemné záznamy dle stanovených kritérií	dle potřeby, minimálně 2x ročně	učitelky	konzultace pedagogů, konzultace s rodiči, pedagogické rady, diagnostické záznamy, portfolií

„VESELE A HRAVĚ, ŽIJEME TU ZDRAVĚ“

VŠECHNO, CO OPRAVDU POTŘEBUJU ZNÁT

o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být jsem se naučil v mateřské školce. Moudrost mě nečekala na vrcholu hory zvané postgraduál, ale na pískovišti v mateřské škole. Tohle jsem se naučil:

O všechno se rozděl.

Hraj fér.

Nikoho nebij.

Vracej věci tam, kde jsi je našel.

Uklízej po sobě.

Neber si nic, co ti nepatří.

Když někomu ublížíš, řekni promiň.

Před jídlem si umyj ruce.

Splachuj.

Teplé koláčky a studené mléko ti udělají dobře.

Žij vyrovnaně-trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.

Každý den odpoledne si zdřímni.

Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytni někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Nepřestávej žasnout.

Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku-kořínky míří dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takoví.

Zlaté rybičky, křečci a bílé myšky a dokonce i to semínko v kelímku- všichni umřou. My také.

A nikdy nezapomeň na dětské obrázkové knížky a první slovo, které ses naučil-největší slovo ze všech – **DÍVEJ SE.**

Všechno, co potřebuju znát tam někde je.

(Robert Fulghum)

„Jaro, léto, podzim, zima,
ve školce je pořád prima“

Integrované bloky

Tematické celky

Charakteristika integrovaného bloku - Svět kolem nás:

Děti se začleňují do kolektivu, seznamují se s novým prostředím a zaměstnanci MŠ, s novými kamarády, pravidly i režimem během pobytu v MŠ. Rozšiřují si poznatky o rodině. Dále se seznamují s dopravními prostředky, jak se správně a bezpečně pohybovat na pozemních komunikacích, na jaká čísla volat v případě požáru, nehody a dalších situací. Zjistí, jaké mohou existovat povolání a také to, že všechna povolání jsou pro společnost důležitá. Dozví se informace o pravěku, životě dinosaurů i vývoji člověka.

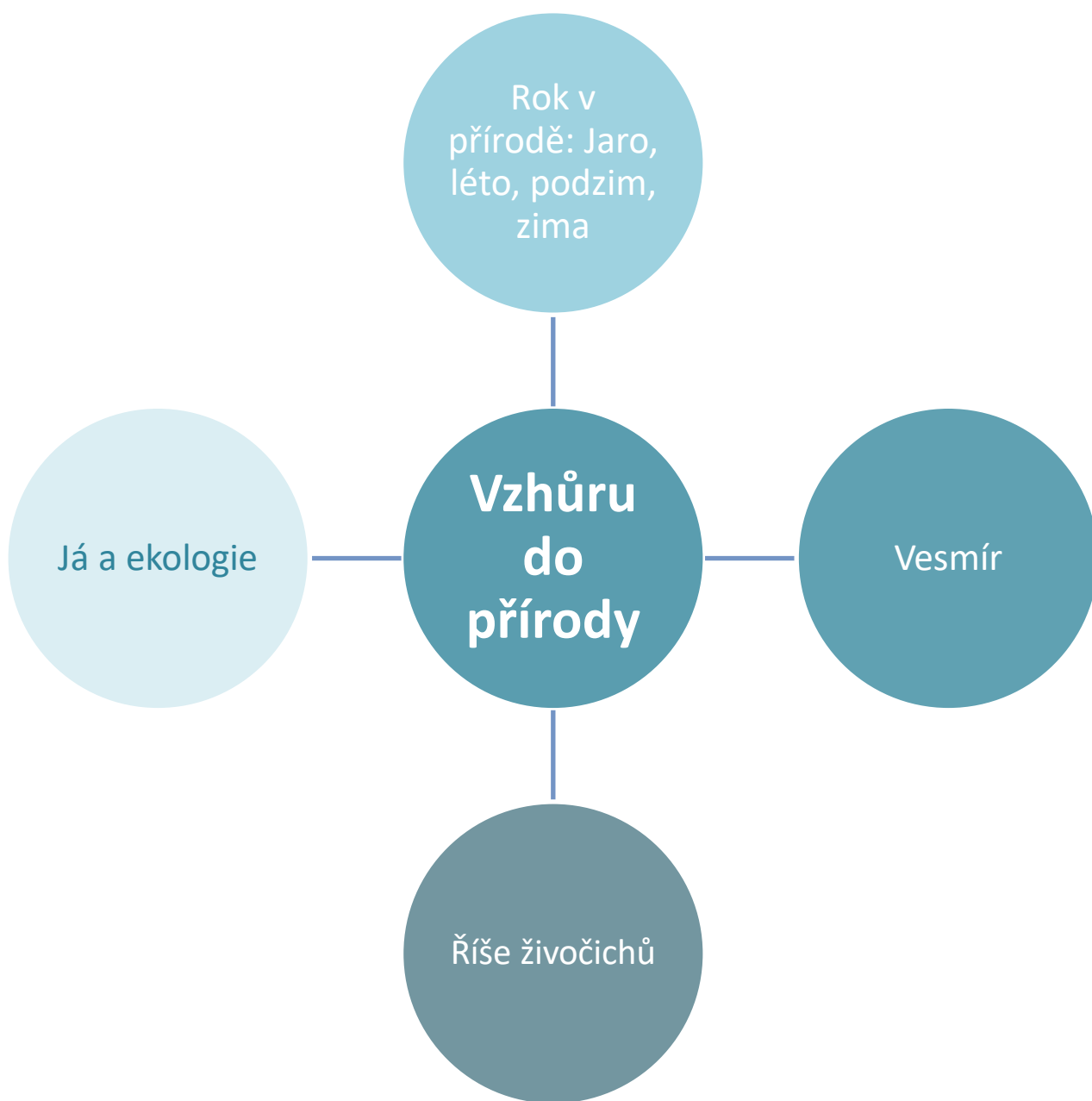
Charakteristika integrovaného bloku – Osłavy, svátky, tradice:

V tomto integrovaném bloku se zaměřujeme na význam svátků a oslav, na jejich charakteristické znaky. Samozřejmostí je výzdoba třídy, případně zahrady MŠ, dále soutěže, akce v rámci MŠ, ale i včetně rodičů a dalších rodinných příslušníků.

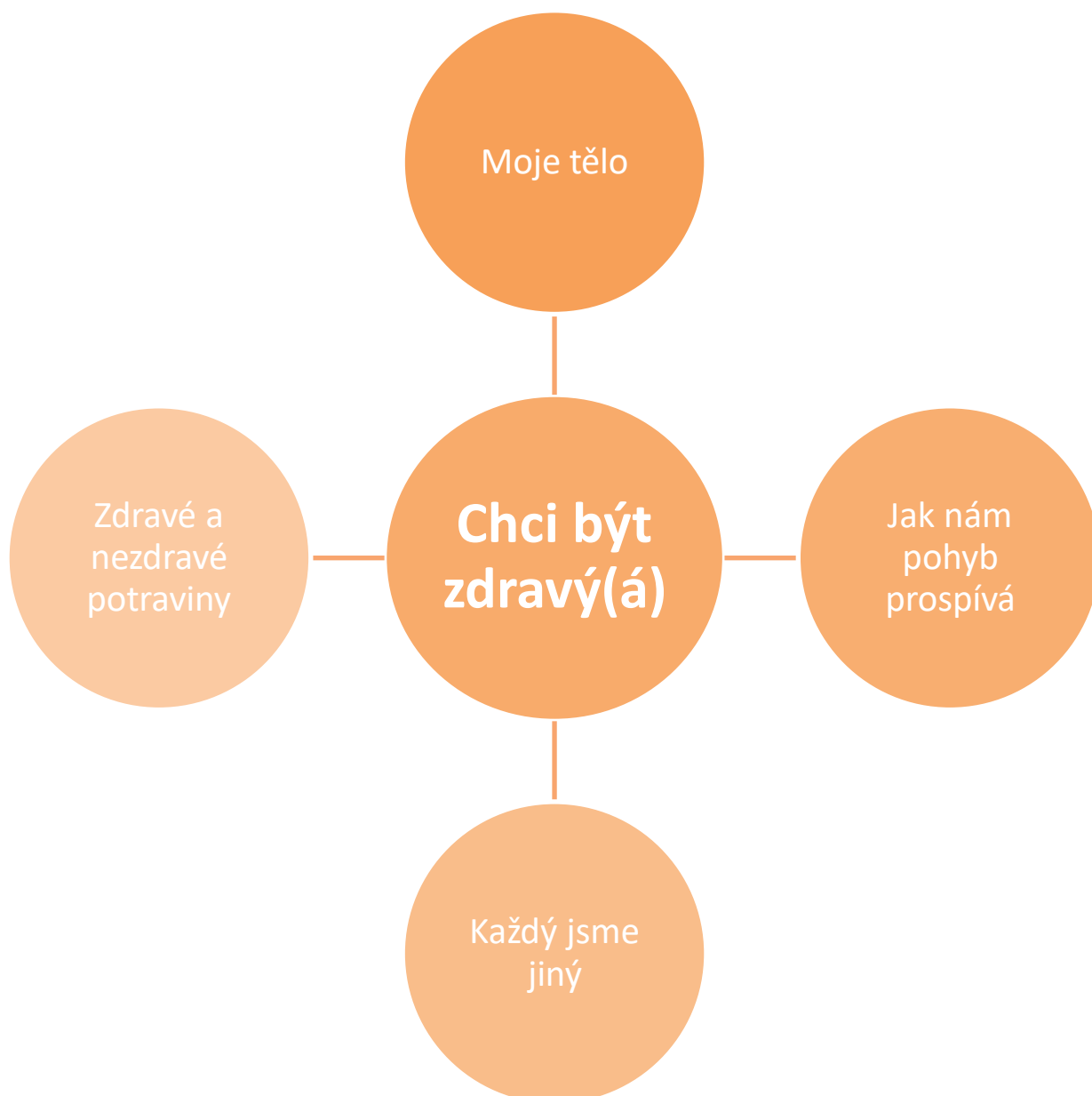
Charakteristika integrovaného bloku – Za vrátky do pohádky:

Seznámení dětí s klasickými pohádkami, jejich hlavními hrdiny, s dobrem a zlem. Děti se naučí, jak se správně chovat v divadle, nebo jiném vystoupení. Cílem tohoto bloku je umět zachytit hlavní myšlenku daného příběhu, umět o ději povyprávět (rozšiřovat slovní zásobu), umět si zapamatovat, rozpoznat charakteristické vlastnosti postav a umět je pojmenovat.

Charakteristika integrovaného bloku – Vzhůru do přírody:

Děti se prostřednictvím tohoto bloku seznámí s jednotlivými ročními obdobími a jejich typickými znaky týkající se počasí, zvířat, ale také jakým činnostem se můžeme v jednotlivých obdobích věnovat a jak se oblékat. Získají poznatky o domácích zvířatech a jejich užitkem pro lidi, divokých i volně žijících, o planetách, hvězdách a vesmíru. A také zjistí, co je ekologie, jak je důležité třídít odpad (papír, sklo, plast) a jak se dále tyto suroviny využívají.

Charakteristika integrovaného bloku – Chci být zdravý(á):

Tento blok děti seznamuje s pohybem a jeho významem pro naše tělo a zdraví, naučí se pojmenovat části svého těla, také se naučí rozlišit zdravé a nezdravé potraviny a také to, jaký význam mají tyto potraviny pro naše tělo. Dovzít se také, že každý nejen jinak vypadá, ale má i jiné povahové vlastnosti a že každý člověk si je rovný.

Svět kolem nás

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ✓ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ✓ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a psychika

- ✓ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivní (vyslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ✓ Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ✓ Získání relativní citové samostatnosti

Dítě a ten druhý

- ✓ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Dítě a společnost

- ✓ Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- ✓ Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- ✓ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✓ Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ✓ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- ✓ zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat potravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat atd.)
- ✓ zvládat jednoduchou sebeobsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Dítě a jeho psychika

- ✓ Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ✓ Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- ✓ Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ✓ Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- ✓ Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- ✓ Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- ✓ Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ✓ Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Dítě a ten druhý

- ✓ Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- ✓ Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ✓ Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ✓ Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Dítě a společnost

- ✓ Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ✓ Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- ✓ Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ✓ Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Dítě a svět

- ✓ Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- ✓ Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- ✓ Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Okruhy činností:

- ✓ spontánní hra, volná hra
- ✓ experimenty s materiálem a předměty
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- ✓ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ✓ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- ✓ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ✓ komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- ✓ prohlížení knih a časopisů
- ✓ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a v rovině
- ✓ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové a logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- ✓ námětové hry a činnosti
- ✓ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- ✓ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- ✓ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- ✓ aktivity podporující sbližování dětí
- ✓ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ✓ činnosti, zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina
- ✓ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- ✓ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- ✓ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- ✓ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- ✓ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody

Klíčové kompetence:

kompetence k učení

- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- ✓ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- ✓ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- ✓ kompetence k řešení problémů
- ✓ si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- ✓ se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ✓ komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ✓ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- ✓ si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ✓ projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ✓ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ✓ se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- ✓ je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

činnostní a občanské kompetence

- ✓ se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ✓ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Oslavy, svátky, tradice

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ✓ Rozvoj a užívání všech smyslů
- ✓ Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a psychika

- ✓ Vytváření základů pro práci s informacemi
- ✓ Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ✓ Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- ✓ Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- ✓ Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- ✓ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost

- ✓ Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ✓ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- ✓ Poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- ✓ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ✓ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Dítě a jeho psychika

- ✓ Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ✓ Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- ✓ Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- ✓ Učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ✓ Chápat slovní vtip a humor
- ✓ Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ✓ Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ✓ Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Dítě a ten druhý

- ✓ Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- ✓ Spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- ✓ Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- ✓ Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Dítě a svět

- ✓ Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma v mateřské škole
- ✓ Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Okruhy činností:

- ✓ spontánní hra
- ✓ hudební a hudebně pohybové činnosti
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ✓ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ✓ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ✓ samostatný slovní projev na určité téma
- ✓ námětové hry a činnosti
- ✓ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnání apod,
- ✓ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ✓ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- ✓ činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- ✓ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- ✓ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ✓ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ✓ cvičení organizačních dovedností
- ✓ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)
- ✓ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- ✓ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte-hry na téma rodiny, přátelství apod.
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- ✓ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- ✓ společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- ✓ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- ✓ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

- ✓ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- ✓ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivnímu naslouchání druhému
- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ prohlížení a „čtení“ knížek
- ✓ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ✓ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- ✓ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost v jednání lidí)
- ✓ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ✓ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ✓ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ✓ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- ✓ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- ✓ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- ✓ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- ✓ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ✓ se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- ✓ užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- ✓ se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ✓ se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ✓ se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ✓ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ✓ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- ✓ projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ✓ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ✓ se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- ✓ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- ✓ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- ✓ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ✓ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- ✓ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Za vrátky do pohádky

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ✓ Uvědomění si vlastního těla

Dítě a psychika

- ✓ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- ✓ Poznání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✓ Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Dítě a ten druhý

- ✓ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- ✓ Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ✓ Vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

- ✓ Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ✓ Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ✓ vědomě napodobovat jednoduchý pohyb dle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ✓ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním i nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- ✓ Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ✓ Sledovat očima zleva doprava

- ✓ Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- ✓ Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ✓ Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ✓ Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ✓ Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ✓ Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Dítě a ten druhý

- ✓ Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- ✓ Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Dítě a společnost

- ✓ Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ✓ Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět

- ✓ Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Okruhy činností:

- ✓ spontánní hra
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ✓ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ✓ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ✓ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo

- ✓ námětové hry a činnost přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ✓ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- ✓ cvičení organizačních dovedností
- ✓ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)
- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- ✓ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- ✓ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- ✓ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ✓ ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- ✓ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- ✓ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- ✓ přednes, recitace, dramatizace a zpěv
- ✓ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ✓ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- ✓ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací;

hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

- ✓ se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ✓ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ✓ se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ✓ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ✓ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- ✓ si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ✓ projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ✓ se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- ✓ se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence

- ✓ chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ✓ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Vzhůru do přírody

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ✓ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a psychika

- ✓ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ✓ Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- ✓ Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- ✓ Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ✓ Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Dítě a ten druhý

- ✓ Rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- ✓ Rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- ✓ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ✓ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ✓ zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ✓ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- ✓ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a jeho psychika

- ✓ Poznat napsané své jméno
- ✓ Poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- ✓ Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ✓ Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- ✓ Domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- ✓ Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ✓ Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- ✓ Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ✓ Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- ✓ Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ✓ Rozhodovat o svých činnostech

Dítě a ten druhý

- ✓ Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- ✓ Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Dítě a společnost

- ✓ Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ✓ Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- ✓ Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

- ✓ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- ✓ Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- ✓ Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Okruhy činností:

- ✓ spontánní hra
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- ✓ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ✓ smyslové a psychomotorické hry
- ✓ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- ✓ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ✓ samostatný slovní projev na určité téma
- ✓ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ✓ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- ✓ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- ✓ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ✓ cvičení organizačních dovedností
- ✓ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)

- ✓ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- ✓ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- ✓ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- ✓ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- ✓ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ✓ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- ✓ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ✓ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ✓ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- ✓ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů

- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- ✓ užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ✓ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ✓ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- ✓ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ✓ se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ✓ se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ✓ komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ✓ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ✓ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ✓ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- ✓ se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- ✓ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- ✓ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ✓ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- ✓ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ✓ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ✓ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- ✓ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Chci být zdravý(á)

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ✓ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- ✓ Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Dítě a jeho psychika

- ✓ Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ✓ Rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý

- ✓ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i s dospělými
- ✓ Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- ✓ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- ✓ Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- ✓ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ✓ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těla a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ✓ zachovávat správné držení těla

Dítě a jeho psychika

- ✓ Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ✓ Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ✓ Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- ✓ Utvořit jednoduchý rým
- ✓ Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ✓ Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ✓ Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- ✓ Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- ✓ Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.)
- ✓ Zorganizovat hru
- ✓ Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodnění povinnosti

Dítě a ten druhý

- ✓ Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobní odlišnosti jsou přirozené
- ✓ Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ✓ Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- ✓ Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- ✓ Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- ✓ Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ✓ Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět

- ✓ Všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- ✓ Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Okruhy činností:

- ✓ spontánní hra
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- ✓ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ✓ smyslové a psychomotorické hry
- ✓ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- ✓ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ✓ samostatný slovní projev na určité téma
- ✓ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ✓ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- ✓ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- ✓ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ✓ cvičení organizačních dovedností
- ✓ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)

- ✓ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- ✓ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- ✓ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- ✓ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- ✓ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ✓ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- ✓ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ✓ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ✓ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- ✓ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- ✓ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- ✓ řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- ✓ užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ✓ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ✓ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

- ✓ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ✓ komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ✓ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ✓ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- ✓ si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ✓ se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- ✓ je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- ✓ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- ✓ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- ✓ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

- ✓ se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ✓ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ✓ si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ✓ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Plánované činnosti

Svět kolem nás

- Vítej ve školce
- Moje rodina
- Povolání
- Dopravní prostředky
- Kdo nám pomáhá? (hasiči, policie, záchranná služba – lékař)
- Cesta do pravěku

Akce:

- Návštěva rodičů v MŠ – vyprávění o jejich zaměstnání
- Návštěva záchranné složky (hasiči, záchranná služba, policie)

Dítě a jeho tělo

- ✓ Chůze v útvaru – vycházky po okolí MŠ
- ✓ Chůze v různém terénu (písek, travnatá plocha, v lese...)
- ✓ Skládání kostek od největší po nejmenší
- ✓ Donesení oblíbené hračky do postýlky
- ✓ Posílání barevných míčků – poznání barev, procvičení jemné motoriky + jména dětí
- ✓ Básničky doprovázené pohybem
- ✓ Návčik jednoduchých písní – Šla Nanynka do zelí, Skákal pes, Cip cip a další

Dítě a psychika

- ✓ Umím říct své jméno
- ✓ Poznám, jak se jmenuje kamarád
- ✓ Seznámení s prostředím školky, pojmenování „co to je“
- ✓ Kde pracuje moje maminka a tatínek
- ✓ Proč chodíme do zaměstnání
- ✓ Poznávání různých profesí
- ✓ K čemu slouží peníze a jaké jsou druhy peněz
- ✓ Čím jezdíme na výlet, do zaměstnání, na dovolenou...
- ✓ Základní dopravní značky
- ✓ Bezpečnost v silničním provozu
- ✓ Jak a čím si zavolám o pomoc a kdo nám v jaké situaci pomůže
- ✓ Návštěva u lékaře
- ✓ Uvědomovat si příznaky nemocného nebo zraněného těla
- ✓ Jak jsme dřív vypadali, kde jsme bydleli a čím jsme se živili
- ✓ Konkrétní operace s materiálem – třídění podle barev, velikosti...
- ✓ Vytleskání svého jména i jména kamaráda
- ✓ Poznávání barev, geometrické tvary, početní představa do 5 - předškoláci
- ✓ Prostorové pojmy (nad, pod, vedle, mezi, před, za) – předškoláci
- ✓ Určování polohy předmětů
- ✓ Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ✓ Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Dítě a ten druhý

- ✓ Navození kontaktů s dospělými
- ✓ Poznám svého kamaráda po hlase?
- ✓ Vzájemná pomoc při hře
- ✓ Zvládnutí potřeby jiného dítěte dělit se o hračku
- ✓ Vnímat co potřebuje mladší a slabší kamarád
- ✓ Vnímání toho, co si druhý přeje, vycházet mu vstříc

Dítě a společnost

- ✓ Adaptace na prostředí školky – ukázka všech prostor školy
- ✓ Co najdu na školní zahradě
- ✓ Obrázek „Moje rodina“ – kresba postavy/postav
- ✓ Popletené dvojice – ukázka dvojic obrázků, které k sobě patří, nebo nepatří. Děti odůvodňují
- ✓ Pojmenování místností v domě/bytě
- ✓ Přiřazování obrázků věcí potřebných v zaměstnání a lidí v uniformách (dopis-poštovní doručovatelka, popelář-popelnice, kuchař-vařečka...)

Dítě a svět

- ✓ Orientace ve školce
- ✓ Pravidla v MŠ
- ✓ Ukázky obrázků město x vesnice
- ✓ Víím, kde bydlím – předškoláci
- ✓ Znáím jméno maminky, tatínka a sourozence
- ✓ Poznávání dopravních prostředků
- ✓ Víím, kam zavolat v případě nebezpečí 155, 150, 158
- ✓ Co potřebují k práci jednotlivé profese (kuchař, zedník, řidič...)

Oslavy, svátky, tradice

- Dušičky
- Anděl, čert, Mikuláš
- Těšíme se na Vánoce
- Velikonoce
- Rej čarodějnic
- Moje maminka má svátek
- Den dětí
- Loučíme se s předškoláky

Akce:

- návštěva anděla, čerta, Mikuláše
- vánoční posezení s rodiči
- návštěva dětského zábavního parku Heroland
- besídka – slavnostní rozloučení s předškoláky

Dítě a jeho tělo

- ✓ Chůze po čáře
- ✓ Udržení rovnováhy těla, stoj na jedné noze
- ✓ Kotoul vpřed – „svíčka“
- ✓ Skok přes překážku
- ✓ Hod na koš
- ✓ Nácvič tanečku

Dítě a jeho psychika

- ✓ Rozhovor o zážitcích
- ✓ Používání rozvitých vět v souvislém řečovém projevu, gramatická správnost
- ✓ Snažit se odbourat strach
- ✓ Popis daného obrázku s použitím celých vět – předškoláci
- ✓ Symboly Vánoc a Velikonoc
- ✓ Seznámení s adventními zvyky čtyři týdny před Vánocemi

Dítě a ten druhý

- ✓ Podporovat schopnosti dovednosti dítěte k druhým
- ✓ Pomoc při přípravě a výzdobě Vánoc, Velikonoc, besídek a dalších akcí
- ✓ Výroba přání k Vánocům, maminkám k svátku
- ✓ Pečení cukroví-Vánoce
- ✓ Pečení beránka-Velikonoce
- ✓ Kresba – dopis Ježíškovi

Dítě a společnost

- ✓ Nácvič koled, básní, písní k jednotlivým akcím, besídkám
- ✓ Pozorování výzdoby ve vesnici a dodržování vánočních zvyků
- ✓ Práce s různým druhem materiálu
- ✓ Pohybová činnost spojená se zpěvem
- ✓ Jak se slaví Vánoce v jiných zemích

Dítě a svět

- ✓ Uvědomění mít rád a pomoc druhým
- ✓ Proč se těším na Vánoce
- ✓ Typické znaky Velikonoc
- ✓ Proč pálíme čarodějnice
- ✓ Význam oslav dušiček

Dítě a jeho tělo

- ✓ Plazení se v lehu na břiše
- ✓ Reakce na pravidla při běhu
- ✓ Zaujetí místa v útvaru
- ✓ Poskoky vlevo x vpravo
- ✓ Procvičení jemné motoriky při výrobě loutky

Dítě a jeho psychika

- ✓ Vyjádření vlastního prožitku, zhodnocení, co se mi líbí x nelíbí
- ✓ Znalost barev, seznamování s dalšími
- ✓ Pojmenování hlavních postav, určení záporné či kladné postavy
- ✓ Určení počtu a vyhledání stejných tvarů
- ✓ Vnímání hlásky na počátku slova
- ✓ Říkej, co dělají dle obrázků
- ✓ Poznávání klasických pohádek podle obrázků (Červená Karkulka, O Budulínkovi, Hrnečku, vař! Tři prasátka...)
- ✓ Rozhodování o pravdě/nepřavdě

Dítě a ten druhý

- ✓ Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- ✓ Pantomima pohádkových postav – umět zachytit typické znaky
- ✓ Práce ve skupinách
- ✓ Slušné chování x neslušné chování rozdíl
- ✓ Hodnocení vlastní i druhých (chování, práci..)

Dítě a společnost

- ✓ Sledování divadelního představení
- ✓ Vyjádření dítěte, co se mu líbilo x nelíbilo

Dítě a svět

- ✓ Výroba loutky z nejrůznějších materiálů
- ✓ Čtení pohádek a příběhů – kladení otázek a hledání odpovědí

Vzhůru do přírody

- Rok v přírodě: jaro, léto, podzim, zima
- Říše živočichů
- Já a ekologie
- Vesmír

Akce:

- Návštěva Babiččina dvorečku Licibořice/ZOO Chleby
- Návštěva hvězdárny a planetária Hradec Králové

Dítě a jeho tělo

- ✓ Cvičení s lanem
- ✓ Hry na školní zahradě
- ✓ Skákací panák
- ✓ Cvičení na lavičkách
- ✓ Zvukové pexeso – hledání kamaráda, který představuje stejné zvířátko

Dítě a jeho psychika

- ✓ Rozvíjet poznatky o domácích zvířatech a způsobu jejich života
- ✓ Jak se o zvířata musíme starat
- ✓ Poznat a pojmenovat většinu zvířat žijících u nás
- ✓ Umět přiřadit mláďata k samicím
- ✓ Třídění zvířat – domácí, exotická, volně žijící
- ✓ Znat roční období
- ✓ Rozeznat typické znaky k jednotlivým ročním obdobím
- ✓ Získat základní informace o planetě Zemi, vesmíru, hvězdách..
- ✓ Význam třídění odpadu

Dítě a ten druhý

- ✓ Využití hospodářských zvířat pro člověka
- ✓ Pantomina zvířat
- ✓ Výroba ohrady pro zvířata – práce ve skupinách
- ✓ Vybarvení obrázku zvířete
- ✓ Modelování planet

Dítě a společnost

- ✓ Umět pojmenovat některá exotická zvířata
- ✓ Užitek zvířat pro společnost – rozhovor
- ✓ Umět pojmenovat některé planety
- ✓ Získat vědomosti o sluneční soustavě

Dítě a svět

- ✓ Význam zoologických zahrad
- ✓ Význam útulků pro zvířata
- ✓ Získat informace o tom, jak se dále zpracovávají odpadky, jak je důležité s odpadky správně naložit

Chci být zdravý(á)

- Moje tělo
- Jak nám pohyb prospívá
- Zdravé a nezdravé potraviny
- Každý jsme jiný

Akce:

- Sportovní den s rodiči na zahradě MŠ
- Návštěva Mykaba Přelouč/Lumpária Pardubice

Dítě a jeho tělo

- ✓ Jak vypadá lidské tělo – obkreslování lidského těla a dokreslování jednotlivých částí (vlasy, oči, řasy, obočí, nehty...)
- ✓ Pojmenování částí těla (hlava, ruce, nohy, loket, koleno...)
- ✓ Pojmenování některých orgánů a kostí (srdce, plíce, žaludek, kostra, lebka..)

Dítě a jeho psychika

- ✓ Poslech příběhu „Každý jsme jiný“
- ✓ Práce s Albi tužkou – poslech knihy „Lidské tělo“, odpovídání na otázky v kvízu
- ✓ Cvičení s balónky – přiřkládání balónku na jednotlivé části těla
- ✓ Předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích
- ✓ Mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, vážnost...)

Dítě a ten druhý

- ✓ Výroba stetoskopu a poslouchání srdce kamaráda – práce ve dvojicích
- ✓ Řešení různých situací (naučit se umět poprosit/požádat o pomoc v různých situacích) – aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi

Dítě a společnost

- ✓ Rozvíjet schopnost udělat někomu radost
- ✓ Podporovat u dětí vyjádření pocitu lásky
- ✓ Podporovat u dětí schopnost pomáhat si a být k sobě ohleduplní

Dítě a svět

- ✓ Mít povědomí o existenci různých národů a kultur
- ✓ Učit děti chápat rovnost všech lidí i bez rozdílů barvy pleti a jazyka
- ✓ Skládání lidského těla – dřevěné puzzle